

Zvonek 5/6

KVĚTEN/ČERVEN 2007 ZPRAVODAJ WALDORFSKÝCH TŘÍD PŘI MŠ NERUDOVA A ZŠ HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

Fantazie je mnohem důležitější než vědomosti.

Albert Einstein

Co se děje ve třídách mateřské školy?

Skřítkci

*J*e tu jaro. Školní rok se blíží ke svému konci. Nedávno jsme se rozloučili s paní Zimou, vynesli Mořenu, zlé chmury a nemoci a přivítali jaro. Jaro plné sluníčka, pučících a rozkvetlých stromů, barevné krásy a chutě a plné energie vyběhnout ven, do přírody. I náš třídní skřítek Kvítek se nečekaně rozhodl jít do světa, a tak se na jeho místo vrátil skřítek Vítek „ze skřítkého důchodu“, který doslouží tento školní rok. Jsme v očekávání, jestli pak přijde nový skřítek . . .

Měsíc květen a červen je plný akcí a slavností.

Pro maminky jsme vyrobili dárek k jejich svátku. Povídáme si o rodině a lidském těle. K rodině patří i domácí mazlíčci, budeme si vyprávět o zvířátkách.

Nezapomeneme ani na les a studánku, u které nás čeká víla. Měsíc červen „strávíme“ na louce plné bylinek, motýlů, broučků, berušek ... a v podvečer Svatojánské noci si uvaříme kouzelný čaj a možná najdeme i poklad.

K modré a žluté barvě přibyla červená, a na našem plátně vznikají doopravdy překrásné odstíny. Z včelího vosku vymodelujeme studánku, kytičky, brouky ... Upečeme si chléb, uděláme Střechu z BeBe sušenek a taky něco zdravého - špízy z ovoce ... Předškoláci si vyrábějí loďku z kůry.

Nezapomněli jsme ani na náš les na Borku, kde na nás čekají lesní skřítkci.

Čteme pohádky - Proč se slunce točilo jako kolečko, Vařila myška kašičku, O stu-

dánce, O koťátku, které zapomnělo mňoukat, Locika ...

Akce

Výlety do lesa - datum bude upřesněn vždy na nástěnce (3 pátky).

Neděle 27. 5. - Studánková slavnost.

Středa 30. 5. nebo **čtvrtek 31. 5.** půjdeme do cukrárny oslavit Den dětí.

Středa 6. 6. - pravděpodobný termín třídní schůzky - prosím o účast všech rodičů (jinak osobní konzultace), program - rekonstrukce budovy, akce do konce roku a na další školní rok, jarmark, seznámení s novými rodiči.

Sobota 23. 6. - Svatojánská slavnost (co je třeba - kotlík, sehnat víly a skřítky, poklad a truhla).

Pondělí 25. 6. - Pasování předškoláků.

Narozeniny

Matěj Krajánek	31. 5.	6 let
Týnka Kubínová	2. 6.	6 let
Matěj Jančík	18. 6.	6 let
Madlenka Dvořáková	21. 6.	6 let
Hanka a Matěj Jerhotovi		6 let

(oslava v úterý 26. 6.)

SLOVO ÚVODEM

Milí přátelé,

blíží se konec školního roku a my bychom chtěli jménem nás všech poděkovat našim výborným učitelkám ze školky i školy za jejich lásku, čas a energii, kterou věnují našim dětem. Chceme, aby věděly, že si jejich práce velmi vážíme a oceňujeme ji.

Zároveň blahopřejeme „tetě Majce“ k jejím červnovým narozeninám a přejeme jí vše dobré v osobním i pracovním životě.

Na stránkách tohoto čísla Zvonku si můžete opět přečíst co dělají dětičky ve školce, proč a jaké formy kreslí děti ve škole a jaká byla na Hluboké rodičovská schůzka tatínků. Změškali-li jste velmi povedené představení třídy I. C v Solnici, Zvonek vám o něm vše poví. Dozvíte se také, jak probíhal výlet předškoláků k pramínku u Chmelné a zajímá-li Vás, proč ve waldorfských třídách visí obraz Sixtinské madony, odpověď máte na dosah ruky. Svě místo v tomto čísle mají také svatodušní svátky a letnice a nechybí ani stránka pro děti.

Jak již mnozí z vás víte, v minulých měsících obnovilo o. s. W collegium snahy o zřízení Waldorfské základní školy v Č. Budějovicích. Proběhla a stále probíhají jednání s magistrátem našeho města, a protože při nich několikrát zazněla otázka po počtu lidí přejících si existenci této školy, byla zahájena petiční akce, které se mnozí z vás svým podpisem zúčastnili. Za vaši podporu vám velmi děkujeme a o výsledcích jednání budeme dále informovat.

S přáním odpočinkových a bravých prázdnin

Petra Klee a Eva Jírovcová

NAROZENINOVÝ MEDAILONEK

Naše teta Majka

Před třemi lety se v MŠ Nerudova rozhodla p. učitelka Majka Fídrová, že si pod svá křídla vezme naši waldorfskou třídu. Určitě to nebylo snadné, protože se musela rozhodnout velmi rychle. Naštěstí pro nás a naše děti se nenechala odradit a začala studovat waldorfský seminář a od září se seznamovala s novými dětmi a jejich rodiči.

V prvním roce se v její třídě sešly děti, které se už s tetou Majkou znaly, protože s ní přešly z její minulé třídy, také děti z jiných školek a pak děti, které nastoupily do školky poprvé.

Teta Majka všem nabídlá svoji náruč, aby se dětičkám moc nestýskalo a ty si velmi brzy na tetu Majku zvykly a velmi si jí oblíbily.

Stejně tak i můj syn, který byl mezi těmi dětmi, co do školky začaly teprve chodit. Je tu velice spokojený, naučil se mnoho nového a tetu Majku má moc rád, jako i všechny děti, které k tetě Majce chodily a chodí.

A protože teta Majka slaví 7. června narozeniny, chci jí popřát, jménem všech jejích Broučků a jejich rodičů, vše nejlepší, zdárné ukončení waldorfského semináře a moc jí poděkovat za trpělivost s našimi dětmi a za lásku, kterou jim dává.

**TETO MAJKO, VELIKÉ DÍKY
ZA TO, CO PRO NAŠE DĚTI DĚ-
LÁŠ.**

Dana Marková

V měsíci červenci a srpnu bude probíhat rekonstrukce našeho pavilónu. Proto bych vás chtěla poprosit o pomoc při stěhování nábytku a věcí ve čtvrtek 28. 6. a v pátek 29. 6. (kdo může poskytnout prostor k uschování věcí a materiálu z jarmarku???) a následně o pomoc v polovině srpna, kdy se bude malovat, upravovat prostory, třídit hračky, šít a barvit závěsy

Ještě bych chtěla poděkovat všem rodičům za podporu, ochotu, spolupráci a materiální pomoc. S některými se rozloučíme a doufám, že se budeme i nadále vídat. Také děkuji paní ředitelce a Monice, které se mnou sdílely radosti a starosti vašich víl a skřítků.

Hezké léto a v září na viděnou.

Janina
(Jana Erhartová - třídní učitelka, MŠ)

Broučci

Morenu jsme důstojně vynesli, rozloučili se se zimou říkadly, písničkami a předali ji ohni, větru, vodě a zemi. Jaro přišlo velmi rychle s teploučkým počasím a tak jsme vyvezli kolečka, vynadali hrábě a pustili se do úklidu naší zahrady. Záhonky s bylinkami jsme upravili, vyčistili od chvojí, které je chránilo před zimou, a vše odvezli. Trávník také potřeboval naší péči. Dalo nám to mnoho úsilí, ale zahrádka je teď čistá a rostlinky se nám odměňují svojí krásou. Každou nově vykvetlou květinu jsme pozdravili a přidali na náš roční stoleček.

Byla zima mezi námi a teď už je za horami.
Hu, hu, hu, jaro už je tu!

Četli jsme pohádku O semínku, O skřítkovi a jeho domečku, O fialkové víle, O Sněženke, V Rajskej zahradě.

Z vrbového proutí pomlázka se kroutí.
Pamám pentlí zelenou, panímámě rudou,
které se jich dotekou požehnané budou.

Před Velikonocemi jsme společně s rodiči malovali kraslice, vytvářeli a pekli velikonoční vrkoč. Když jsme navázali barevné pentle a malovanou vajíčka, vznikl pěkný velikonoční závěs nad rodinný stůl.

„Podívej, maminko, hvězdička padá, splní mi přáníčko, kulíčka malá. Abys mi zpívala, se mnou si hrála, za ruku mě vzala, pohladila“ - přání každého kluka a holčičky. Přemýšleli jsme, jak potěšit na Den matek tu svoji nejmilovanější maminku, a přišli jsme na to, že jí uděláme krásného motýla. A víte proč? Vždyť ruce maminky při objetí jejího děťátka jsou tak jemná, křehká a krásná jako křídla motýla.

Potůček na stráni
zvesela ubání,
zdaleka slyšet
je veselé bubláni.

Voda už se probudila,
celou zemi pohladila.
Vítáme tě, Vodičko.

Studánky potřebují naše šikovné ruce, aby byly čisté a daly nám svoji křišťálovou vodu. Dvacátého čtvrtého dubna půjdeme

čistit studánku a pevně doufáme, že se nám zjeví studánková víla a uhasí naši žízeň.

Den dětí oslavíme společně se Skřítky. Chystáme se na slavnostní hodování do cukrárny v pasáži Daniela. Tento den budou všechny tety poslouchat pouze dětská přání a dle možností je také promptně plnit!

Vyjíždíme opět do našeho lesa na Borku! Musíme odemknout les, přivítat se s lesními zvířátky a trátky, obhlédnout všechny rostlinky a stromy a hlavně postavit pro lesní skřítky nové domečky.

Od dubna naši školáci pracují na svém projektu - ve finále si ponесou loď z kůry se skřítkem. Každý den poctivě pracují na terase, loďku vyřezali a nyní pilně smirglují a dávají jí ten správný tvar. Až budou hotovi, tak ušijeme plachtu a do loďky skřítků „školáčka“. Vše vyvrcholí slavností Pasování školáků 25. června dopoledne.

S koncem školního roku se chceme rozloučit společně s rodiči nastudováním pohádky Živá voda. Již rok odpočívají loutky a dekorace přivezené z Letní akademie v Semilech. Semilským dětem se pohádka velmi líbila a doufám, že našim Broučkům a Skřítkům udělá také radost.

Narozeniny

Blanka Marešová	16. 5.	4 roky
David Brtna	3. 6.	4 roky
Filip Kysel	19. 6.	4 roky
Šimon Volavka	25. 6.	5 let

Poděkování všem rodičům za obrovskou podporu a materiální pomoc. Paní ředitelce za nádherně zrekonstruovanou umývárnu a WC pro děti. Naši paní školnici Alence za její nezištnou pomoc při všech aktivitách a akcích s dětmi.

Zdraví všechny

teta Majka
(Marie Fídrová - třídní učitelka, MŠ)

Schůzka tatínků

3. května se v 1.C konala třídní schůzka, na kterou byli pozváni pouze tatínkové. Místo sledování hokejového zápasu české reprezentace jsme se setkali za účelem promluvit si o tématu: „Role otce ve waldorfské škole“. Při přípravě tohoto večera jsem si vzpomněla na mého kolegu Klause Pasedaga z prienské waldorfské školy, který tuto tradici schůzek tatínků zahájil již před několika lety a který již jednou na toto téma v Českých Budějovicích v roce 2005 hovořil.

Jak jsme slyšeli z jeho úst, v době moderních vztahů s rostoucím počtem svobodných matek je nutné upozornit na roli otce a její význam pro dítě. Tak jako se žena připravuje během těhotenství na roli matky, měl by se i muž zabývat otázkou otcovství. Kdy vlastně a jak by se měl jako otec angažovat? Být otcem neznamená podle Klause Pasedaga být pouze občasným kamarádem na hraní. Není nutné čekat až do doby, kdy bude dítě již schopné stát se jeho hráčským partnerem. Otec by měl svůj vztah k dítěti budovat od samého počátku, od prvních dnů po jeho narození. Rozhodně se vyplatí, aby si otec vyzkoušel běžné aktivity maminky, tedy přebalování, koupání, krmení a uspávání dítěte v rámci svých možností a s chutí přebíral tyto povinnosti. Je rozdíl, pokud je muž jen živitelem nebo čtenářem novin. Klaus Pasedag zdůrazňoval, že se nejedná o žádný konkurenční boj, kdo z obou rodičů zvládá tyto povinnosti lépe, spíše by si měli uvědomit, že každý má k této roli individuální přístup a rozdílné vlohy. V první řadě jde o zprostředkování obou kvalit – tedy ženského i mužského prvku při výchově dětí.

V podobném duchu také proběhla třídní schůzka s tatínky z 1.C, která se vydařila, a proto bych se s Vámi krátce podělila o mé postřehy, pocity a myšlenky.

Rodičovské schůzky tatínků mají své specifické prvky, a tak nebylo třeba dlouho otálet se zahajováním večera, nabídla jsem kávu a raději ihned začala tatínky seznamovat s obsahem našeho společného večera. Protože nikdo z přítomných nevyjádřil žádná nečekaná přání nebo nezačal oznamovat důležitá sdělení, mohla začít naše společná debata. Atmosféra byla ve třídě velmi klidná a tatínkové rozvážně a s rozmyslem odpovídali na mé otázky. Zamýšleli jsme se nad rolí muže a otce v prapočátku lidstva a srovnávali ji se současnou dobou a podmínkami společnosti, které mají vliv na dnešní roli otce. Popisovali jsme výhody minulých forem zaměstnání otců, které se nám zdály pro děti mnohem názornější a naučnější v porovnání s dnešním kancelářským zaměstnáním. Na řadu se dostal i aspekt dnešních nároků na otce jako živitele a jaký to s sebou přináší problém nedostatku času, který by mohl věnovat vlastní regeraci a rodině. Hovořili jsme o kvalitách žen a mužů a přemýšleli, v čem spočívají jejich silné stránky. Dále jsme hledali, co muž nebo žena nemohou sami dokázat a kdo je v naší společnosti vlastně zodpovědný za výchovu chlapců a dívek.

V této chvíli jsme se na základě vlastních zkušeností mohli pobavit o specifikách života chlapců a dívek. Tatínkové zapomněli na svůj ostych a s nadšením vyprávěli o svých zážitcích z dětství, o jejich vztahu k otci a jiným mužským vzorům např. k dědečkovi, ke strýci, sousedovi, vedoucímu nějakého zá-

jmového nebo sportovního oddílu. Na řadu přišlo i popisování způsobu hraní s kamarády a se spolužáky, nezapomněli jsme ani na naše zájmy, školní výkony nebo výchovné problémy.

Díky příspěvkům tatínků a jejich aktivní debatě jsem o tomto tématu mohla otevřeně a obecně promluvit i z pozice pedagoga a nabídnout jim pár zajímavých faktů o chlapcích a děvčatech:

- Tempo výuky a její ráz se často určuje podle chlapců ve třídě. Chlapci jsou často neklidní, neposední, neukázněni, hlasití a mají problémy s učením. Neznamená to, že by dívky tyto problémy neměly, ale nemají sklon k narušování výuky.

- Pokud chtějí chlapci něčeho dosáhnout, pak volí neverbální, spíše fyzické prostředky, dívky naopak mají tendenci přesvědčovat a volí verbální prostředky k tomu, aby něčeho dosáhly. Obecně také platí, že mají dívky větší schopnost utěšovat a uklidňovat a lépe odhadnou pocity druhých a jejich reakce.

- Způsob hry chlapců je zcela odlišný od způsobu hraní dívek. Dívky dávají přednost fantazijním hrám, zapojují do svých her jiné děti i starší dospělé osoby a doprovázejí hru dialogem, kdežto cílem chlapců není zapojit do hry ostatní kamarády, ale zničit nepřítele. Pro ně jsou nejdůležitější vítězové a porážení, dávají přednost strukturovaným hrám s jasnými pravidly a většinou vyjadřují hrou nějakou akci nebo boj.

- Dívky mezi sebou vytvářejí menší skupinky, chlapci se seskupují volněji a většinou podle svých společných zájmů. Dívky mají mezi sebou naopak intimnější vztahy (tajemství) a používají různé taktiky k tomu, aby byly akceptovány. Chlapci ukazují svoji agresivitu přímo, ale dívky ji vyjadřují nepřímou formou (poznámky, pomluvy aj.)

- Firma Lego zjistila ze svého výzkumu, že chlapci mají mnohem lepší trojrozměrnou představivost než dívky.

- U chlapců je 5x větší pravděpodobnost stát se delikventem, 5x větší pravděpodobnost být hyperaktivní nebo mít poruchy učení než u dívek.

V závěru večera jsme konstatovali, že by otcové neměli při výchově chlapců vnímat jen matky jako krotitelky, ale měli by se sami aktivně do této výchovy zapojit. Muži mají vstupovat do výchovy zcela odlišným přístupem. Chlapci se mohou naučit jen od mužů, že mohou mluvit o svých vnitřních pocitech, aniž by museli být považováni za padavku. Chlapci potřebují otce, který umí vyprávět o sobě, svém těle a svých problémech. Otec by se měl ptát, jak se daří jeho synovi, co ho právě trápí a nevyptávat se pouze na jeho

Zaujala vás
waldorfská pedagogika?
Chcete se
dozvědět více?

Navštivte naše webové stránky
www.waldorfb.cz
nebo nás kontaktujte na adrese
info@waldorfb.cz,
případně na telefonních číslech
+420 605 286 389
+420 608 977 014

www.waldorfb.cz

NAVŠTIVTE NÁS TAKÉ NA WEBU:

PROŽITKOVÉ SEMINÁŘE V ČERVNU

(5. - 9. června 2007)

Už jste se někdy mohli koupat v moři barev? Už jste někdy zažili, jak při Vaší práci ožívají příběhy, jak je Vaše práce jimi naplněna? Chcete být u něčeho velmi krásného?

Toto vše můžete prožít při setkáních s paní Margrit O. Indermaur ze Švýcarska: Práce s vlnou a panem Daniélem Wirzem ze Švýcarska: Umět žít tady a teď, vnímat, nenechat se životem vléct, ale žít. K tomu směřují cvičení a rozhovory s D. Wirzem, mentorem waldorfských tříd v Brně.

1. termín: 5. - 7. 6. 2007 Setkávání s Margrit a vlnou v menších skupinkách (cca 3hodinové, na sobě nezávislé bloky, dopoledne 9:00 - 12:00, odpoledne 17:00 - 20:00 hod, čas možno upravit individuálně; cena 150 Kč/jeden blok) lektor: Margrit O. Indermaur.

2. termín: Víkendový kurs na téma Svatojánský svátek a jeho působení 8. - 9. 6. 2007, začátek v pátek v 18.00 hodin, konec v sobotu v cca 20:00 hodin (cena 650 Kč) v Brně ve Waldorfské mateřské škole, na ulici Božetěchova 15. Lektor: Margrit O. Indermaur a Daniel Wirz.

Na obě akce se přihlašujte, prosím, do 15. 5. 2007. Informace, přihlášky: Hana Dynková, email: dynkovi@volny.cz, tel. 548 535 160, Ferrerova 17, 618 00 Brno.

LETNÍ TÝDENNÍ KURS ŘEZBÁŘSTVÍ

(9. - 15. července 2007)

Ubytování: na internátě strojní průmyslovky ve Vsetíně

Stravování: Podle osvědčeného modelu předpokládáme společné svépomocné snídaně a večere + obědy v některé z místních restaurací

Cena: Řezbářský kurs - 3300 Kč, Principy formy - 900 Kč - zahrnuje ubytování, pronájem dílny, lektorku, nezahrnuje stravování. Množství účastníků je omezeno - hlase se včas, pro doložení vážného zájmu bude potřeba zaplatit zálohu 1000 Kč (na účet u České spořitelny: 419433083/0800)

Kontaktní adresa: Pavel Tomec, Bílovičká 40, Brno 614 00, Tel. 534 009 933, 776 765 729, e-mail: pavel.tomec@quick.cz

sportovní a školní výsledky. Měl by mít čas a ukázat, že je rád se svým synem, že s ním může něco podniknout. Matky by měly respektovat, že se mají ve výchově syna z části držet zpátky, neboť my ženy jen těžko můžeme porozumět, co je to mužská identita.

A tak bych tento článek ráda ukončila slovy jednoho tatínka: „Všem tatínkům doporučuji vyrazit na Apaluchu!“

*Kateřina Kozlová
(třídní učitelka 1.C, ZŠ)*

Kreslení forem

Náš první školní rok byl zahájen a bude také zakončen epochou kreslení forem, což je jeden ze specifických předmětů na waldorfské škole a zasloužil by si, abych Vám ho blíže představila.

Ve světě se setkáváme s nejrůznějšími geometrickými tvary: sněhové vločky, všechny voskové plásty, hranoly krystalu, spirály na šnečí ulitě, lidská postava nebo dráha Země a jiných planet ve sluneční soustavě. Zákony geometrie se objevovaly i v dílech známých umělců, např. Leonarda da Vinci nebo Cézanna. Zákony geometrie se tedy prolínají i s uměním a objevování těchto zákonitostí v nás může vyvolávat pocit štěstí.

Rudolf Steiner doporučuje, aby se děti zabývaly geometrií mnohem dříve, ještě před samotným užíváním kružítka a pravítka. Děti jsou tedy hned první školní den vedeni k rozhovoru o světě, který se skládá z přímek a oblouků. Děti kreslily svoji první přímkou a oblouk na tabuli, a zvládly tak svoji první školní úlohu: nakreslit obě praformy.

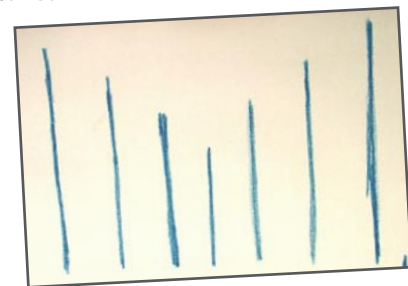
Při kreslení forem však linie nepředstavuje žádnou konturu, žádný mrtvý, nehybný obrys něčeho, jak tomu jsme zvyklí z kreslení předmětů nebo postav. Nejedná se tedy o žádné, víceméně intelektuálně vymyšlené, ohraničení nějaké věci nebo postavy

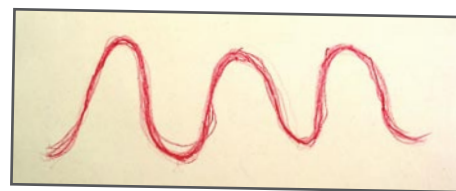
od většího světa - naopak linie, přímkou nebo oblouk jsou vyjádřením vnitřní síly, která probouzí život a představivost člověka. Díky tomuto zacházení s čistou linií vycházíme vstříc impulsu pohybu dítěte a školíme jeho představivost a citění forem a také jeho obratnost a volnost pohybu celé paže, zápěstí, dlaně a prstů, což je nezby-

tné pro správné osvojení psaní.

V první třídě se děti seznamují se dvěma základními prvky všech forem - tedy přímkou a obloukem. Obě tyto formy budou později potřebovat při psaní velkých i malých tiskacích písmen abecedy a čísel. Jednotlivé formy se neprocvičují pouze psaním do se-

šitu, ale je možné využít mnohem většího formátu - třeba celou třídu nebo tělocvičnu a vyzkoušet si jednotlivé formy prochodit a proběhnout. Formy jsme také kreslili sousedovi na záda, prováděli jsme uvolňovací cviky celé paže, když jsme ve stoje kreslili na čtvrtku položenou na zemi, a dokonce jsme se sami pokoušeli vymýšlet nové formy nebo jsme museli formy z oblouků přetvořit

na formy z přímek. Přitom se také snažíme vědomě poznávat a využívat všechny prostorové směry - svislou a vodorovnou přímkou, příčku v trojúhelníku nebo jiných hvězdovitých formách. Procvičovali jsme samozřejmě také oblouk - půlkruh, kruh, svinovací a rozvinovací spirálu a elipsu. Při kreslení forem jsme dbali nejen na techniku kreslení, ale i na estetickou stránku celé věci a snažili se o co nejhezčí barevné provedení.

Připomínáním procvičovaných forem i v jiných předmětech a jejich opakováním a promyšlením různých variant jsem se snažila uvést děti do světa forem, do jejich představivosti, která jim umožní naučit se psát písmenka a čísla a pomůže jim probudit i jejich vlastní tvořivost.

*Kateřina Kozlová
(třídní učitelka 1.C, ZŠ)*

Výprava za Studánkovou vílou

Budoucí prvňáčci a paní učitelka další otevřené waldorfské třídy při ZŠ Hluboká nad Vltavou se 8. května 2007 vypravili i se svými rodiči a sourozenci na společný výlet. Počasí ráno příliš neprálo, přesto se kolem desáté dopoledne na návsi ve Chmelné začala sjíždět auta a z nich vystupovali odhodlaní výletníci, vyzbrojeni pláštěnkami, hrabíčkami a motyčkami a plni očekávání.

Nejdříve byli pozváni do statku paní doc. PhDr. M. Kubíčkové, CSc., kde se mohli zahřát teplým čajem. Po úvodním společném přivítání a vzájemném představení se si děti zahrály různé hry, zaposlouchaly se do příběhu „O studánce“ a naučily se písničku.

Rodiče zatím vyslechli krátkou přednášku od doc. Milušky Kubíčkové, která celý svůj život zasvětila kantorskému řemeslu a práci s lidmi - s rodinami s dětmi obzvláště - a je velkou propagátorkou waldorfské pedagogiky.

Během těchto aktivit se nebe zcela vyjasnilo, takže následující cesta do království lesních skřítků a Studánkové víly už probíhala v záři Slunce.
D ě t i

se orientovaly podle modrých stužek, které jim Studánková víla poslala naproti a také cestou nacházely její krásné dopisy se

zajímavými úkoly směřovanými k hlubšímu poznání přírody. U cíle cesty se všichni s chutí pustili do čištění potůčku, který spojuje Svatováclavský pramen s níže položenými dvěma tůňkami. Spící vílu u pramene probudila až osvozená zurčící voda. Víla za studánku poděkovala a obdarovala děti lahodnou vodou a modrým skleněným srdíčkem a oblázkem.

V tajemném lese pak ještě všichni navštívili nedaleké místo „U sv. Trojice“ spojené s pověstí „O zlém kohoutovi“, kde si znovu uvědomili žebříček životních hodnot a také to, v jak krásném místě na Zemi je náš domov. Takže společně zazpívaná píseň „Kde domov můj?“ to jen potvrdila.

Při zpáteční cestě do Chmelné byla ještě spousta času ke vzájemnému poznávání se i k obdivování krás okolní krajiny. Po návratu na návsi se někteří už rozjeli do svých domovů, někteří ještě pobýli na statku a rozloučili se až v pozdních odpoledních hodinách.

Všem účastníkům výletu patří velké poděkování za odvahu překonávat překážky a za osobní přispění k jeho zdárnému průběhu.

Miroslava Štandová
(třídní učitelka, ZŠ)

15. LETNÍ AKADEMIE SEMILY

(10. - 19. července 2007)

TÉMA:

Učit se myslet srdcem - nové chápání vztahu JÁ a TY

Každoročně se v Semilech, již od r. 1992, setkávají učitelky mateřských škol a další zájemci o výchovu dětí předškolního věku. Od loňského roku nabízíme Letní akademii jako otevřený mezinárodní seminář, na kterém se setkávají pedagogové z východních i západních zemí.

Časové rozvržení:

- 10. 7. 2007 v 19:00 hodin zahájení Letní akademie na městské radnici v Semilech
- 11. - 14. 7. 2007 - 1. část akademie
- 15. 7. 2007 - výlet
- 16. - 19. 7. 2007 - 2. část akademie

Prezence probíhá v úterý 10. července od 15:00 hodin ve waldorfské základní škole Tyršova 485, Semily.

Ubytování:

- internát ISŠ Semily (3 - 4 lůžkové pokoje), hygiena na patře, společné kuchyňky; Pod Vartou 630, Semily
- Sportovní centrum (1 - 3 lůžkové hotelové pokoje), 3. května 327, Semily

Stravování:

- snídaně a večere je možné si připravit v kuchyňkách internátu
- pro další stravování lze využít blízké restaurace

Příhlášky zasílejte, prosím, do konce května na adresu:

Mateřská škola waldorfská
Pod Vartou 609
513 01 Semily
e-mail: ms.waldorfska@iol.cz
tel.: 481 625 464, 605 712 867
informace: 608 825 189

KALENDÁRIUM SVÁTKŮ A AKCÍ

KVĚTEN - ČERVEN

• **středa 30. 5. 2007** - MŠ Nerudova - Schůzka rodičů dětí přijatých do školky (hodina bude upřesněna)

• **pondělí 4. 6. 2007 ve 20:00 hodin** - MŠ Nerudova - Přednáška PhDr. Anežky Janátové - „Jak mohou rodiče pomoci i ublížit svým dětem na jejich cestě“ - pokračování (individuální konzultace s objednanými rodiči proběhnou v hodinových intervalech od 16:00 do 19:00 hodin - info u paní učitelky Kozlové - GSM: 606 545 008)

• **úterý 5. 6. 2007 v 16:00 hodin** - ZŠ Hluboká nad Vltavou - Slavnost ke 25. výročí založení školy - (sraz 1.C v 15:50 hodin u šatny)

• **středa 6. 6. 2007 v odpoledních hodinách** - ZŠ Nedabyle - Nedabylské kukátko - divadelní festival v nedabylské škole (1.C se zúčastní s představením „O dvanácti měsíčkách“)

• **středa 6. 6. 2007 v 19:00 hodin** - MŠ Nerudova - rodičovská schůzka v MŠ (Skřítci)

• **středa 6. 6. 2007 ve 20:00 hodin** - MŠ Nerudova - Valná hromada o.s. W collegium (velmi důležité!!!)

• **úterý 12. 6. 2007** - ZŠ Hluboká nad Vltavou - rodičovská schůzka 1. C - čas bude upřesněn

• **sobota 23. 6. 2007** - Svatojánská slavnost (MŠ Skřítci a Broučci a ZŠ 1.C - místo a čas budou upřesněny)

INZERCE

Poslední objednávky (v tomto školním roce) zdravých a tělu prospěšných potravin od firem Sunfood a Natural Jihlava opět přijímá naše obětavá Radka Kalčíková a to nejpozději do 7. 6. 2007. Kontakt: Dalibor Kalčík (kalcik@milankral.cz) nebo na telefonu: 607 837 823

Nový a blízký zdroj biopotravin a dalšího najdete na webových stránkách Stánie Jančíkové - <http://www.bioweb.cz/>

Hledám paní na hlídání. Kontakt - GSM: 608 977 014 nebo e-mail: madlenka@atlas.cz

Divadlo

Děti z 1.C a dramatického kroužku měly 9. května velký úkol - předvést v Solnici, opravdovém divadle, zcela zaplněnému hledišti pohádku „O dvanácti měsíčkách“, kterou pečlivě cvičily ve druhém pololetí. Všichni zúčastnění cítili, že je to mimořádné chvíle, velká slavnost, a velmi zodpovědně ke svému úkolu přistoupili.

Před představením byly děti jako vždycky hodně živé, nedočkávané, některé již po náročném dni i unavené,

ale jakmile vystoupily na pódium, daly do svého výkonu všechno - nahlas a zřetelně mluvily, hrály, zpívaly a pohybovaly se. Divákům bylo upřímně líto Marušky, protože Holena s Macechou se

nikdy chovaly příliš krutě a ošklivě, Le-den předával vládu ostatním měsícům, které rády a krásně vykouzlily Marušce fialky, jahody a jablíčka a kapela udávala správný rytmus představení. Potlesk, kterým diváci odměnili vystoupení, si děti opravdu zasloužily.

Po pohádce následovaly ještě písničky v cizích jazycích. Děti zazpívaly anglicky pod vedením paní učitelky K. Dvořákové, ale také německy a francouzsky pod vedením třídní paní učitelky K. Kozlové.

Celé slavnostní odpoledne se vydařilo.

Divadlo má ve waldorfské pedagogice velmi důležité místo, je syntézou všech umění i dovedností, které si děti v průběhu školní docházky osvojují. Má velmi důležitou sociální funkci - stmeluje dětský kolektiv, protože každý je důležitý, všichni jsou součástí představení, všichni jsou stavebními kameny, každý má roli. Divadlo může působit i terapeuticky - posilovat dobré vlastnosti a

potlačovat ty méně žádané. Neprůbojné dítě může sebe sama prožít jako krále,

což ho jistě velmi posílí, velmi ctízdostivé dítě, které je zvyklé na neustálé prvenství a je třeba i trochu bezohledné, může prožít při představení třeba osud opomíjeného syna nebo nemilované dcery, a pak

lépe vnitřně porozumět slovu pokora apod.

Divadlo s 1.C byl pro mě velký zážitek. Děti se od začátku školního roku velmi proměnily - z nadšených adeptů herectví jsou tvůrčí opory společné práce, neprůbojné a tiché děti se rozmluvily, mnozí ale též dokázali překonat ne-

chuť divadlo hrát a svým vnitřním bojem a konečným výkonem velmi posílili svoji vůli, to je opravdu cenné.

Při divadelních představeních se ukáže nejen soudržnost dětské kolektivu, ale i širším smyslu. Zde mám na mysli hlavně spolupráci s p. učitelkou Kozlovou, se kterou jsem konzultovala výběr pohádky, spolupracovaly jsme i na scénáři a na obsazování rolí. Návěik pohádky paní učitelka využívala i při rytmické čá s -

ti v hlavním vyučování v rámci epochy matematiky, téma bylo velmi vhodné i v předmětu Člověk a jeho svět, pohádka se stala vyprávěcí látkou v závěru hlavního vyučování. Takové

společné usilování a souhra posilují v dětech pocit důležitosti úkolu, motivují je. Pokud je práce takto intenzivní, je možné se pustit i do náročnějšího představení a děti to zvládnou, aniž mají pocit nějaké drezury.

O všem představení by nevzniklo bez pomoci rodičů a dalších

přátel dětí z 1.C. Kostýmy ušité paní Kalčíkovou z látek darovaných paní Fiedlerovou velmi lahodily oku a dětem padly jako ulité! Všechny 12 měsíců mělo své dřevěné trůny ochotně

a rychle vyrobené p. Sujou. Skvěle se osvědčilo zapůjčené košťátko i hůlka. Rodiče posílili dozor v autobuse a včas děti přivedli na místo konání akce, pan Ambrož a paní Kalčíková vybírali dobrovolné jahodové vstupné, další rodiče pomáhali s dozorem a oblékáním přímo v Solnici. Paní Fuková zajistila odvoz některých hlubockých dětí. Zvláštní poděkování zaslouží ovšem paní Skřičilová – dobrá

duše naší třídy. Když do začátku představení zbývalo ještě 20 minut a děti už byly velmi netrpělivé

a měly různé zlobivé a štoupačkové choutky, objevila se paní Skřičilová s velkou krabicí plnou výborných kynutých koláčků! Během 10 minut všechny zmizely, dětem dodaly sílu a vzaly jim chuť na zlobení. To

byl výborný nápad a přišel v pravý čas.

Tak taková parta má to všechno na svědomí!

Doufám, že naše společná cesta jen tak neskončí. V pondělí 28. května se sice konal poslední dramatický kroužek v letošním školním roce, ale od října zase začínáme! Druháky če-

kají bajky a legendy a nové prvňáčky nová pohádka!

Ještě jednou díky všem!

Radka Koniřová

Návštěva paní učitelky

Před 14-ti dny u nás byla na návštěvě paní učitelka Katka Kozlová. Moc jsem se na ni těšila. Bylo to s ní fajn. Šly jsme spolu do zámecké zahrady a na vyhlídku. Cestou jsme si povídaly a pozorovaly přírodu. Také jsme natrhaly mamince kytíčku a přinesly kůru ze stromu. Musela jsem paní učitelce vylézt na záda, abych na kůru dosáhla. Doma jsem paní učitelce ukázala naši želvu, dětský pokoj a zahrála ji na flétnu. Bylo to nádherné!

Barbora Fuková, 1. C

Na rozdíl od Barunčina netrpělivého očekávání a těšení se na paní učitelku byly v nás, rodičích, mírné obavy, zvědavost a nepatrná nervozita.

Po návratu paní učitelky a dcery z procházky jsme uložili naše děti ke spánku a měli čas společně příjemně posedět a promluvit o spoustě zajímavých věcí. Bylo pro nás velmi přínosné vidět naši dceru očima Kateřiny Kozlové.

A naše rada na závěr pro všechny rodiče, které návštěva teprve čeká. Všechny obavy stranou a těšte se na setkání stejně uvolněně jako Vaše dítě!

Takže: „Žádný strach a paniku, když Katka bere za kliku!“

Z. & P. Fukovi

Valná hromada o.s. Wcollegium

středa 6. června 2007 ve 20:00 hodin v MŠ Nerudova

- ◀ výroční zpráva hospodaření za rok 2006
- ◀ finanční rozvaha na rok 2007
- ◀ volba hospodáře
- ◀ informace o jednáních obledně zřízené Waldorfské základní školy v Českých Budějovicích
- ◀ projednání založení obecně prospěšné společnosti

Vzdělání a výchova

ZÁVĚREČNÁ SEMINÁRNÍ PRÁCE
JANY ERHARTOVÉ
(vybrané kapitoly)

Temperament aneb „Já a Skřítci“

(3. část)

Jak vést děti?

Dítě sangvinické letory

- + snadno může vybočit do chorobné vrtkavosti, do nezájmu o důležité věci, rychle se zajímá o jiné věci, rychle roznítí svůj zájem, rychle ho pozbuďte
- + sangvinické dítě rychle chápe, ale i rychle zapomíná
- + je třeba u něj rozvinout námahu a udržet na něčem jeho zájem (přebíhá často od předmětu k předmětu - nebezpečí jednostrannosti, nechat na něj působit vzájemně jiné děti
- + nelze mu vtlouci určité zájmy
- + důležité stavět na tom, co má sangvinik k dispozici a ne co nemá
- + u sangvinika je tu jeden zájem, jeden skutečný zájem, který je trvalý (najít ho)
- + jeho letora utkví u toho, co mu není lhostejné
- + jen oklikou lásky k určité osobě může u sangvinického dítěte vzniknout zájem
- + sangvinik potřebuje lásku k nějaké osobě, pak se skrz lásku mohou dít zázraky (lásky může vyléčit jednostranný temperament dítěte)
- + sangvinická povaha se projevuje tím, že nemůže najít trvalý zájem - přinášet do okolí předměty, u nichž pozorujeme, že má o ně dítě hlubší zájem, dát je dítěti, pak zase odebrat, aby o ně dítě žádalo
- + dávat, vyhledávat předměty, s kterými smí být sangvinické

Dítě cholerické povahy

- + je nutno se mu přiblížit v působení od člověka k člověku něčím jiným
- + existuje též oklika, jak je třeba jeho vývoj řídit
- + pro cholerické dítě je přímo nezbytné, abychom jim byli vážení, ctění v nejvyšším smyslu slova
- + cholerik musí mít víru, že vychovatel dané věci rozumí - důležité je vyznat se ve věcech, které se kolem dítěte dějí
- + vychovatel nesmí ukázat slabost, neprojevit slabinu - jinak prohrál
- + u cholerického dítěte je kouzelným slovem úcta a hodnocení osobnosti
- + dítě si stále musí uchovávat víru, že vychovatel věc zná

pokračování na str. 9

PROČ ... ?

Sixtinská madona je vrcholným a nejnámějším dílem renesančního italského malíře a architekta Raffaela Santiho (1483-1520). Sixtinskou byla nazvána podle svého původního umístění v Sixtinské kapli, dnes je k vidění v drážďanské galerii v Zwingeru. Na doporučení Rudolfa Steinera visí reprodukce tohoto obrazu ve waldorfských školách i v první třídě základní školy.

Otázka osmá

Proč visí na stěně ve školce i v první třídě obraz Sixtinské madony?

Hlavní postavou obrazu je Madona s dítětem v náručí. Madona lehce kráčí po oblacích, na kterých klečí dva svatí, a z pod kterých k ní vzhlíží dva malí andělci. Postavy tak kompozičně vytvářejí kříž. Nahoře visí dva těžké zelené závěsy a otevírají pohled na modré pozadí plné jemných dětských tváří.

Obraz působí velmi vyváženým dojmem a všechny jednotlivé rysy jsou v harmonii s celkovou kompozicí. Ta bývá příčinou povznesení a zklidnění, které cítíme, když se díváme na krásný obraz. Odchytky v souměrnosti jsou vyvažovány protichůdnými gesty. Hlavička Jezulátka je níže než Madonina hlava a přesně se stejným rozdílem jsou zobrazeny hlavičky andělčků. Postavy světců jsou ve střední části téměř v jedné rovině a jejich gesta lehce odrážejí gesta postav horních. Nakročená pravá noha Madony je v kompozici harmonizována vztyčenou paží andělka přesně pod ní. Frank Peschel poukazuje na skrytou mluvu této dokonale kompozice:

„Sděluje nám, že se máme pozvednout od pozemského vědomí přes oblast různých duševních protikladů až do sféry, v níž se tyto protiklady opět vyrovnávají ... Tato sféra je duchovní svět. Ani Madona, ani její dítě nejsou tedy z tohoto světa, ale ze světa mimo prostor a čas, jenž je skryt za dvěma závoji. Z ducha Janova evangelia můžeme říci, že Madona přináší lidem božské tvůrčí Slovo - Logos.“

Žádné umělecké dílo nežije z výkladu, ale z toho jak působí uvnitř. Malým dětem se pochopitelně nic nevysvětluje, jen jim je umožněno vnímat tento obraz a nechat ho promlouvat. Rudolf Steiner hovořil o léčeb-

ném a terapeutickém účinku renesančních Madon. A tak jsme se zeptaly našich dětí a snažily jsme se zjistit, jak promlouvá k nim. Pro pětiletou Madlenku byla nejdůležitější střední část obrazu. Zajímá ji hlavně Maria, Ježíšek je rozcuchaný a asi se právě probudil, andílky popisuje jako uličníky. Druhá pětiletá Madlenka řekla, že se Maria o Ježíška pěkně stará. Sedmiletá Adélka vidí Marii jako krásnou a andělíčky přirovnává k dvojčatům z jejich domu. Osmiletá Anička si, stejně jako její mladší sestra, všimla zlaté záře kolem Marie, že je klidná a trpělivá, a podobně jako další postavy má trošku smutnou tvář.

A jak může Madona promlouvat dále? Naše děti stojí ve školce a v první třídě na začátku nové cesty. Jejich úkolem je vytvořit společně s ostatními dětmi i se svým učitelem a vychovatelem harmonické prostředí, ve kterém se všichni budou cítit dobře. Děti jakoby opouští starý mateřský svět a začleňují se do nového společenství. Madona jim pak může být připomínkou mateřské péče a zároveň tou, jež nad nimi drží svou ochrannou moc a otvírá jim svou náruč.

Až přijdete do třídy, kde Sixtinská madona visí, podívejte se na

ni někdy soustředěněji než obvykle a dovolte jí, aby prozradila něco ze svého poselství také vám.

Jana Gažiová, Kateřina Dvořáková

Použitá literatura:

Peschel, Frank: Stát se tvůrcem svých obrazů. Časopis Okruh a střed 2/2006, s. 3 - 14.

Příští téma:

Proč děti pracují s přírodními materiály?

Květnové a červnové svátky

Začneme **filipojakubskou nocí a pálením čarodějnic**. Je s tím spojeno mnoho magických praktik, které jsou pozůstatkem předkřesťanských vztahů k přírodě a k životu. Podle lidových zkazek létají té noci čarodějnice na ohnivých pometlech a škodí lidem i dobytku. Na ochranu se prý staví máj, který zabíjí nečisté duchy pekelné a čarodějné jejich tanečnice. Jiná studie vysvětluje, že máje měly prvotně obranný význam a byly výrazem přírodní báje o boji zimy s vesnou, smrti se životem. Máje byly symboly přírody, jejich stavění bylo znamením příchodu jara. Tento prvotní význam májí vešel v zapomenutí, ale zvyk stavět máje trval nepřetržitě dále a zachovává se mnohde i dodnes. Veliká máje - zdravý, silný, vysoký, rovný, krásný strom - postavená uprostřed návsi, je jako strážný duch celé obce; proto kolem ní tančí a zpívají a bedlivě ji hlídají, aby ji nikdo cizí neskácel a neodnesl. Pálily se i ohně. Oheň má totiž ohromnou čistící sílu a lidé věřili, že očistí obec od všech nepřízní a zajistí zdar hospodářského roku. **Doprovodné pálení čarodějnic v dnešní době spíš vypadá jako taková zábava pro děti.** Holky i kluci přijdou převlečení za čarodějnice a koná se soutěž o „nejkrásnější“ čarodějnicí.

Letnice

Letnice (letos 28. května) slavíme přesně padesátý den po Velikonocích - připadají na dny od 10. května do 13. června. Velikonoce i Letnice mají prapůvod v oslavách přírody: Velikonoce byly původně svátky jara, Letnice oslavou začátku sklizně. Pro Židy i pro křesťany však oba tyto svátky znamenají mnohem víc, protože mají spojitost s událostmi z dějin spásy. Židé si každoročně o Velikonocích připomínají historickou událost zázračného vyvedení Bohem vyvoleného národa z egyptského otroctví. O Letnicích si připomínají další důležitou událost - darování Desatera Mojžíšovi na hoře Sinaj. Pro křesťany jsou Velikonoce svátkem vzkříšení, zmrtvýchvstání Pána Ježíše, a Letnice jsou svátkem seslání Ducha svatého, svátkem skutečné plnosti života. Jde tu tedy o nesmírně veliké věci s obrovským dopadem na život každého člověka, i když si toho dnešní člověk většinou ještě není vědom.

Mezi lidové obyčeje navazující na magické obřady předkřesťanských letnicích svátků patří **stínání a honění krále, koupání krále, jízdy králů, obchůzky královniček, obcházení mezí a hraničních kamenů, čištění studánek** a další obřady, související s vodou a deštěm. Jejich prvotním záměrem bylo přivolat vláhu a zabezpečit úrodu. Nejstarší písemnou zprávu o lidových obřadech a obětech u studánek na našem území můžeme najít v Kosmově kronice. Podle ní zakázal kníže Břetislav II. v roce 1092 pověrečné zvyky, které vykonával prostý lid o Letnicích u pramenů nebo potoků. Prameny, potoky, studánky a další zdroje vody byly pro naše předky životně důležité. Proto se vodě obětovala zvířata, chléb, víno i oděvy. Naši předkové vymýšleli různé praktiky, aby zachránili zdar hospodářského roku. Takže se snažili například posílit deštivé počasí, které přináší vláhu. Své přibytky např. zdobili zelenými ratolestmi, které posilovaly rostoucí úrodu...

O Letnicích, během **průvodu královniček**, také chodí dívky s májíčkem. Jedna z nich, králka, nese ozdobený smrček, a dívky obcházejí průvodem obec, dům od domu, a přinášejí symboly jara a koledují za zdar života. Dalším typickým lidovým zvykem je **čištění studánek** - životadárná síla vody se měla projevit ve zdraví lidí, kteří ji používali; i dobytka, kterému vodu podávali. Nebo, také v přeneseném smyslu, v přírodě čistá studánka znamená čisté prostředí, čistý život. Byla to záležitost mladých děvčat, které průvodem odcházely svátečně ustrojeny s hráběmi, rýči a lopatami a košíkem ke studánce. Měly samozřejmě také džbánek, do kterého z vycištěné studánky nabíraly první vodu a vylévaly ji do všech světových stran. Tím způsobem rozšiřovaly čistotu do okolí.

Jízda králů je také letnicový zvyk, týká se především chlapců. Její kořeny sahají do hlubokého středověku, v literatuře jsou záznamy už z 12. a 13. století. Zajímavostí jízdy králů je, že je to jeden z mála prvků, které se konaly víceméně po celé Evropě. V různých obměnách se jízda králů konala nejen na Slovácku, kde žije dodnes, ale také na Hané a v Čechách nebo ve Slezsku. Jízdy jsou ale známy z Německa, z Anglie, Francie, Španělska, prostě téměř po celé Evropě. Jsou různé legendy nebo doklady, od čeho se jízda králů odvíjí. Základní informace říká, že je to od r. 1469, kdy Jiří z Poděbrad porazil na Moravě Matyáše Korvína. Ten prchal do Uherského Hradiště a potom do Brodu v přestrojení za dívku. Navíc s rúží v ústech, aby se cestou neprozradil, že je poražený a prchající král. Jsou ale i jiné zmínky, nejvíc legendární mi připadá u nás na Moravě ta, co se váže ke zmizení Svatopluka II. V r. 907 prohrál v Bratislavě bitvu s Avary a od té doby o něm není žádná zmínka. Ani v legendách, ani v historických materiálech, které se snad někde mohly dochovat. Naši předkové ho prý měli hledat... Ale jsou i další, v r. 1283 se navracel kralevic Václav ze zajetí Otty Bra-

- + důležité je rozvinout jeho vnitřní síly - seznámit dítě s tím, co v zevním světě může působit nesnáze
- + je nutné mu do cesty stavět překážky, zvláště takové předměty, jež mu kladou odpor
- + je nutno ho zkoušet, nečinit mu život tak snadným
- + u cholerického dítěte nesmí být letora vytloukána, nýbrž předkládat mu takové předměty, problémy, kde musí vynaložit sílu, při níž je využití cholerické letory oprávněné
- + je velmi dobré, může-li překážky překonávat na maličkostech, na maličernostech - tím dítě nabývá respektu před mocí skutečnosti, která se staví proti tomu, co se vyžívá v cholerické letoře
- + úcta k dovednosti vychovatele, to je cesta, již lze cholerickému dítěti při jeho výchově přispět

Dítě melancholické povahy

- + nemůžeme mu vstřípat, co nemá - žádné letoře
- + tuto letoru uvedeme na správnou cestu, když jeho síly přeneseme od niterného světa navenek
- + dítě má sklon se uzavírat do sebe, jeho fyzický nástroj mu činí potíže
- + nutné klást důraz na to ukázat mu, že na světě je hoře, strast a bolest
- + melancholické dítě je bolestivé, neradostné, nelze to vytlouci, ale tyto stavy odvést
- + melancholickému dítěti je třeba ukázat, jak může člověk trpět - dát mu zakusit bolest, aby poznalo, že jsou věci, na nichž může bolest zažít
- + chceme-li ho obveselit, pak je třeba ho zahnat do vlastní tísně (pokud bude rozptylováno, obveseleno, tím se může zatvrzet jeho bolest uvnitř - uzavře se)
- + není dobré ho přivést do okolí obveselené společnosti, nýbrž mu dát prožít oprávněnou bolest, ukázat mu, že bolest a utrpení existují
- + u melancholického dítěte záleží na tom, aby vychovatel byl osobností, která byla jistým způsobem v životě zkoušena, která mluví a jedná z těchto zkušeností
- + dítě musí cítit, že vychovatel skutečně přetrpěl bolest
- + melancholik je šťastný, pokud vyrůstá po boku člověka, který může sám následkem vlastních těžkých prožitků mu mnoho říci - doveče oprávněně vypravovat o bolesti, jež mu způsobil zevní svět, melancholické dítě se na tomto spoluprožívání bolesti vzpřimuje
- + stavět mu takové překážky, kde může prožít opravdový žal a bolest

Dítě flegmatické letory

- + opět nutné počítat s tím, co máme k dispozici

pokračování na str. 12

Vijte, vijte věnce,
dělejte pletence,
však je dosti kvítí,
až se louka svítí.

Na svatého Jána
otvírá se brána.
Na svatého Jána
není tu noc žádná.

Vijte, vijte věnce,
dělejte pletence,
však je dosti kvítí,
až se louka svítí.

Na svatého Jána
otvírá se brána.
Na svatého Jána
není tu noc žádná.

Ještě si natrhám
toho návratníčku,
navrát se mě navrát,
švarný šohajičku,
chodila po hájku,
trhala polajku,
trhala, volala,
pojd' ke mně, šohajku.

Vijte, vijte věnce,
dělejte pletence,
však je dosti kvítí,
až se louka svítí.

lidový text, Jiří Pavlica,
Hradištan

niborského, takže k tomu se to zase váže v českém prostředí. Na Hané je to zase legenda o králi Ječmínkovi. Legend, které se váží k původu tohoto zvyku, je hodně. Prazáklad je pravděpodobně v tom, že v tomto období - přelomu května a června - už bylo pasení koní a vyhánění dobytka na pastvu a chlapci, kteří v noci koně na pastvě hlídali, ráno souřezili, kdo bude první v obci - vítězství krále. Jsou ale samozřejmě i další aspekty, které s tím souvisejí, kůň byl součástí tehdejšího života, to byl neodmyslitelný pomocník, který doprovázel muže při práci i při zábavě, v boji i na cestách. Koně byli součástí některých dalších zvyků, které mohly být původně také základem jízdy králů. Byla to objížďka katastro a polí právě v tomto období, kdy se úroda zvedá a sílí. Dnes se slaví v podstatě koledním způsobem, objížďka dům od domu po vsi nebo městech, kde je dodržována.

Svatodušní doba se odráží v symbolu bílé holubice, která spojuje nebeské výšky se zemí. Její podobu najdeme na církevních obrazech i v dílech moderních malířů (Picasso). Dětem se bude určitě líbit ta, kterou jsme si společně vyrobili, třeba z obyčejného papíru.

Svatý Jan

Na sv. Jana (24. června) se dny natolik protáhnou, až se nám zdá, že „není noci žádné“. Nastává slunovrat. Ten dětem přiblížíme v symbolickém sblížení Slunce a Země. V ten den jsou si skutečně nejbliže, jako jsou si v lidském životě nejbliže ženich a nevěsta ve svatební den. Alegorie kosmické svatby s celou okázalostí tohoto momentu je krásnou podívanou pro oči všech. Svatba, kterou popisuje pohádka (př. Šípková Růženka, Popelka...), bude dalším darem pro představivost dítěte. Chceme-li k této příležitosti dětem připravit slavnost, můžeme do ní zařadit také svatojánský oheň - symbol nastupujícího léta. Tento živel, který jsme dříve tlumili v plamenech svíček, se konečně může rozhořet naplno. Sálající teplo a tančící plaménky naznačují, co nám léto přináší. Nezapomeneme ani na červené plody - jahody, maliny..., které právě dozrávají. I ty jsou symbolem svatojánského období (zmiňuje je i legenda jako výživu sv. Jana) a nejen dětem tolik chutnají. Bylinky natrhané o svatojánské noci mají kouzelnou moc... Krásně voní

při sušení i později v čaji. (více ve Zvonku 3/2006).

A jak si vyzdobit roční stoleček v této době?

Sytá zelená a sluneční žlutá barva, k tomu květy, vyrobeného ptáčka (z včelího vosku či šišky...), také přidejme včeličky (z olšových šištiček), motýly, elfy a víly (třeba z barevné ovčí vlny...). Včeličkám můžeme vyrobit z trávy či vosku úl nebo uplést z trávy ošatku, do které pak budeme ukládat poklady nalezené při našich procházkách v přírodě.

Můžeme též zobrazit náladu květnových a červnových svátků - Nanebevstoupení, Svato-dušních svátků a sv. Jana. V květnu např. přidejme na stoleček studánku (z modrého kousku látky obloženého kamínky). Kosmickou svatbu ztvárníme např. ušitými figurkami nevěsty a ženicha, kteří procházejí branou z květin. Nebo svatbu můžeme jen naznačit barevnými látkami - žlutá barva - ženich (Slunce) a bílá barva - nevěsta (Země) a nad nimi se vznášejí bílá holubice - tvor, který se pohybuje mezi nebem a zemí jako symbol svobodného ducha.

Vrcholem léta je letní slunovrat - svátek sv. Jana. Žluť zářícího Slunce, svatojánský oheň, svatojánské broučci, sušení bylinek...

Během léta budeme věnovat ročnímu stolku asi méně pozornosti, protože naše duše se konečně rozlily ven do prostoru, „nejme doma přítomni“ jako v zimě, od dáme se spíše venkovním radostem... Stolek můžeme jen pokrýt látkou barvy letní trávy či sena, ukládat na něj přírodní poklady nalezené venku - kamínky, větvičky, ulity, spadlé ptačí hnízdo - nebo předměty, které jsme si spolu s dětmi venku vyrobili - lodičky s kůry, panenky pletené z trávy... Fantazii se meze nekladou.

Užijme si tedy společně s dětmi nastupujících prázdnin a dovolených, tepla a darů letní přírody. V září se na vás všechny opět (i se Zvonkem) těším.

Eva Jírovcová

Zdroj: Věnečky - Léto 1 a 2, Veselé chvíle v životě lidu českého - Č. Zibrť, Člověk a výchova 2001/3 - 4, internet

Vařila myška kašičku

Vařila myška kašičku na železném rendlíčku. Vařila, vařila, práce se jí dařila, ale když měla kaši hotovou, nedala ani tomu, ani tomu - nedala nikomu. Tam co rostla bedla, do trávy si sedla, všechnu kaši snědla.

Snědla ji všechnu, do poslední kapičky, aby si nikdo nemohl ochutnat. Ani motýl, který právě poletoval nad pasekou, ani vítr, který právě běhal po louce. A ani slunce, které se právě koulelo nebem.

Snědla kaši do poslední kapičky, pečlivě si očistila nosánek a tlapičky - ale ouha! Najednou ji břicho bolí. Dloube v něm a kručí, vrčí v něm a bručí, vrtá, tlačí, píchá... Myška sotva dýchá.

Chodí smutně po poli, břicho pořád, pořád bolí.

Uviděla motýla, který právě poletoval nad pasekou. „Motýle! Motýlku! Proč mě bolí břicho?“

„Řeknu ti to, myško. To máš od své lakoty - nechtěl bych být jako ty,“ zamračil se motýl.

Myška se zastyděla a honem utíkala pryč. Uviděla vítr, který právě pobíhal po louce. „Větre! Větríčku! Proč mě bolí břicho?“

„Řeknu ti to, myško. Moc se nacpat dobré není, leda - leda pro bolení. Kdo chce co chce, ať to má - ty jsi byla lakomá,“ zamračil se vítr.

Myška se zastyděla a utíkala honem pryč. Uviděla slunce, které se právě koulelo nebem. „Slunce! Sluníčko! Proč mě bolí břicho?“

„Řeknu ti to myško. To se pozná celkem snadno - všechnu kaši snědla na dno a té kaše bylo moc. Nežebrej teď o pomoc. Bylo tuze toho jídla - pročpak jsi nám nenabídla? Dá snad kaše velkou práci? Lakota se nevyplácí, pro ni každý lakomec přátele své brzo ztrácí, to je přece známá věc,“ řeklo slunce nakonec.

Myška se zastyděla, ale nikam neutíkala. Před sluníčkem se přece nedá nikam utéct. Ani schovat. A tak si sedla do trávy a ptala se sama sebe: „Byla jsem lakomá?“ A sama si odpověděla: „Byla. Ale už nebudu. Nebudu a nebudu. Proč si dělat ostudu?“

A nebyla už lakomá.

Pokaždé, když uvařila kaši, dala ochutnat každému, kdo byl nablízku. Ať to byl motýl, který právě poletoval nad

pasekou, ať to byl vítr, který právě probíhal po louce, ať to bylo slunce, které se právě koulelo nebem. Ať to byl mravenec, žába a žížala, krtěk a zajíc nebo ježek a vrabčák anebo mlsný brouk.

Všichni kaši chválili, všichni si ji pochvalovali a myška byla široko daleko známá jako nejlepší kuchařka.

Teď je chvíle vhodná, říct, že byla hodná.

Přátel měla, kolik chtěla.

A ještě jednu velkou výhodu to pro ni mělo.

Břicho už ji nikdy nebolelo.

Jindřich Balík

Proč se slunce točilo jako kolečko

Jednou ráno vyskočilo slunce z lesů, posadilo se na bílý mrak jako na měkoučkou židli, a basta fidli - že dál už nepůjde. Že bude sedět a sedět, a ani se nehne. Proč se mám vláčet každý den až na druhý konec oblohy? řeklo si. Ještě přijdu o nohy... Kdoví, kde se mu to v té zlaté hlavě vzalo.

A tak sedělo na bílém mráčku a sedělo. A nic se nedělo. Nikdo nic neříkal, nikdo si nestěžoval.

Až se ozvali medvědi: „Toho si přece nejde nevšimnout, že se slunce nechce z místa hnout.“ Bručeli.

Pak se k nim přidali brouci a myšky a motýli. Nejdřív se jen divili, ale po chvíli začali kroutit nechápavě hlavami, až si je mohli ukroutit. A volali: „Copak je to s tebou, sluníčko? Přece nemůžeš sedět nad strání jako patník při cestě. Jako mandle na těstě. Jako kámen u rybníka. To přece nejde...“ „Proč by to nešlo?“ divilo se slunce a sedělo dál. A nešlo. „To by přece bylo pořád ráno,“ volali zase brouci, myšky a motýli. „Nikdy by nebylo poledne, ani večer. Ani noc. A odlétlo by spání...“

HÁDANKY PRO DĚTI

Kdo mě jméno vysloví, hned mě zničí.

Celá chalupa vyhoří a přece se nezboří.

Železná bouďička, dvířka jen maličká, často je otvírá se zoubky hlavička.

Na pokoji tiše stojí čtyři nohy, čtyři rohy, nechodí to, netrká to, všecko nese, sám nic nechce.

Zelená jsem, tráva nejsem; červen mám, růže nejsem; ocas mám, pes nejsem.

Sedmery má schody, a vejde se do kapky vody.

NÁPADY K PRÁZDNINOVÉMU TVOŘENÍ

Figurky ze šišek

Potřebujeme: borovicové šišky, vlašské ořechy, slaměnky, oči z rozpálených korálků, kousek jutové šňůrky, dřevěnou kuličku, korkové zátky, lepidlo nebo lepicí pistole

Panáček: tělo tvoří šiška, nohy zátky, ruce půlku zátek, hlavu ořech, oči půlky korálku, nos dřevěný korálek, vlasy slaměnka - jednotlivé části k sobě slepíme

Ovečka: tělo je šiška, nohy 4 půlky zátek, ocásek kousek šňůrky, hlava ze zátky, oči z půlkorálků, uši z kousku zátky - opět části slepíme. Určitě vás napadnou další motivy...

Malování podle vůně

Je ti dlouhá chvíle, když maminka chystá oběd a už se nemůžeš dočkat? Zatímco se bude jídlo vařit, nakresli na čtvrtku, co asi maminka vaří, jak asi bude ta pochoutka vypadat. Kresli podle vůně, která se line z hrnců. Až obrázek dokreslíš, můžeš jej porovnat s tím, co na tvém talíři leží doopravdy. Je to stejné?

Semínkový obrázek

Budete potřebovat pár zrníček kukuřice, máku, sezamu, čočky, fazolí a jiných semínek, látku (jednobarevnou) nebo tvrdý papír a lepidlo. Je možné použít i dřevěný rámeček s připraveným papírem a lepit přímo do něj. Vyrábějte obrázky podle fantazie (kuličky, stromy, osoby nebo ornamentky a nebo ten rámeček jen různě posypte a nechte výsledek „náhodě“)

Příjemnou zábavu všem přeje
Eva Jírovcová

(Odpovědi na hádanky: tícho, dýmka, zámek u dveří, stůl, mrkev, dubna)

+ pro flegmatické dítě je nutné, aby se hodně stýkalo s jinými dětmi - mít kolem sebe druhy s nejrozmanitějšími zájmy
 + o předměty a události se nebude moc snadno zajímat - přivést ho do kontaktu s dětmi téhož stáří a co největším počtem zájmů jiných osobností - vlastní zájem probudit prožíváním zájmů jiných, zájmu jeho kamarádů
 + být podnícen zájmy druhých, to je správná cesta (pomůcka) pro flegmatika a přátelství s různými dětmi stejného stáří
 + pro sebevýchovu v pozdějším věku - vyhledat právě předměty a události, které jsou nanejvýš lhostejné, vůči nimž je oprávněně být flegmatický

Závěrem...

Láska k některé osobnosti je pro sangvinika nejlepší.

Úcta a vážnost k tomu, co může vykonat osobnost, je nejlepší pro cholerika.

Melancholik je šťastný, vyrůstá-li v rukou člověka, jenž má trpký osud.

Flegmatik je člověk, k němuž přistupujeme nejlépe, může-li se rozvíjet pro zájmy jiných osobností.

pokračování příště ...

Zvonek

Ročník 2 (2007), Číslo 5/6

Redakce:

Eva Jírovcová, Petra Klee, Radim Jírovec

Grafika a sazba:

Radim Jírovec

Adresa:

Waldorfské třídy při MŠ Nerudova
 Nerudova 53
 370 04 České Budějovice

E-mail:

zvonek@waldorfcz.cz

Kontakt:

Eva Jírovcová (+420 606 286 687)
 Petra Klee (+420 774 121 217)

Internet:

http://www.waldorfcz.cz
 (zde najdete zpravodaj v barevném provedení, v PDF formátu)

Použité zdroje

(pokud není uvedeno jinak):

Foto, obrázky - Radim Jírovec, Radim Koníř, internet

NEPRODEJNÉ

Slunce jen tak mávlo dlaní a k ničemu se nemělo. „Místo oběda a večere budete pořád snídat,“ řeklo a začalo se smát.

A jak se usmálo, jak se rozesmálo na celé kolo, bylo z něj najednou krásné kulačkové kolo. Zlaté kolečko. A kolo se musí točit...

A tak se slunce začalo kutálet a nestálo na místě - žádné basta fídlí na měkoučkém židli, ale točilo se a koulelo modrou oblohou. Brouci, myšky, motýli i medvědi byli rádi, že si slunce dalo říct. Byli rádi, že zase bude poledne, že zase bude večer. Že přijde noc a že se všichni dobře vyspí, až se do postýlek skoulí.

Byli rádi, že se slunce po nebi zas koulí.

Jan Pacák

Když nechceš jít spát

„Vezu, vezu, tři královny, kteroupak si vybereš? Nakutějdu, Podbradičku, nebo krásnou Dřímotinku?“

„Nakutějdu!“

„Říkáš Nakutějdu? Tak ty jdeš na kutě? A to je dobře, tak honem, honem, pěkně spi a dobrou noc.“ „Ale ne, já nechci Nakutějdu!“ „Že nechceš? No dobrá, tak si vyber jinou! Vezu, vezu, tři královny, kteroupak si vybereš? Nakutějdu, Podbradičku, nebo krásnou Dřímotinku?“

„Podbradičku!“

„Podbradičku? Ty chceš zakrýt až pod bradičku? No tak to tě přikryjeme. Dobrou noc.“ „Ale ne, já nechci Podbradičku!“

„Taky ne? Tak si vyber, kterou chceš! Vezu, vezu, tři královny, kteroupak si vybereš? Nakutějdu, Podbradičku, nebo krásnou Dřímotinku?“

„Dřímotinku!“

„A víš, že ta je ze všech nejhezčí? Jenže to si musíš napřed lehnout, přikrýt se, a když zavřeš očka a chvíli přijde krásná

li počkáš, určitě k tobě Dřímotinka. Dobrou noc.“

Olga Hejná

A pro všechny také něco praktického ...

LIPOVÉ BONBÓNY PROTI KAŠLI

- 120g medu
- 100g krystalového cukru
- 2 lžice velmi silného lipového čaje
- šťáva z poloviny citrónu

Med, krystalový cukr, lipový čaj a citrónovou šťávu vaříme tak dlouho, až při zkoušce drátěným očkem získáme tzv. velkou perlu. To znamená, že kapka cukru s medem na talíři tvrdne. Pak hmotu vylijeme na navlhčenou nebo namaštěnou desku, mokřím nebo namaštěným nožem krájíme na kostičky a po ztuhnutí ji ukládáme do sklenic pod víčko, aby nezvlhly. Tyto lipové bonbóny jsou velmi dobré proti kašli a při nachlazení.